

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.06.1969, sp. zn. 5 Cz 7/69, ECLI:CZ:NS:1969:5.CZ.7.1969.1

Číslo: 2/1970

Právní věta: Byty ministerstva vnitra uvedené v ustanovení § 69 odst. 1 č. 2 zák. č. 41/1964 Sb. nejsou byty trvale určenými pro ubytování pracovníků organizace.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.06.1969

Spisová značka: 5 Cz 7/69

Číslo rozhodnutí: 2

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Byt, Hospodaření s byty

Předpisy: 40/1964 Sb. § 182 41/1964 Sb. § 69 45/1964 Sb. § 7

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 4 z 8. 11. 1966 bylo odpůrkyni uloženo vyklidit, a vyklizený navrhovatel odevzdat, byt o kuchyni a třech pokojích s přísl. do patnácti dnů ode dne vykonatelnosti rozhodnutí ONV v P. 4 o přidělení náhradního bytu nebo poskytnutí náhradního ubytování.

Obvodní soud vycházel při svém rozhodnutí ze zjištění, že jde o byt ministerstva vnitra ve smyslu ustanovení § 69 odst. 1 zák. č. 41/1964 Sb. Na podkladě tohoto zjištění dospěl k závěru, že jde o byt trvale určený pro ubytování příslušníků ozbrojených sil ministerstva vnitra, že k němu nevzniklo právo společného užívání bytu účastníky (manžely) a že právo užívání tohoto bytu měl a má pouze navrhovatel, jemuž byl byt jakožto příslušníku ministerstva vnitra svého času přidělen. Odpůrkyně bydlela v bytě za trvání manželství s navrhovatelem jen jako příslušnice domácnosti navrhovatele a po rozvodu tohoto manželství musí byt vyklidit.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl rozsudkem obvodního soudu porušen zákon a zrušil jej.

Z odůvodnění:

Obvodní soud zjistil z vyjádření odboru bytového hospodářství ONV v P. 4, že byt má charakter bytu ministerstva vnitra, přehlédl však, že zákon rozlišuje dva druhy bytů ministerstva vnitra a že pouze byty ministerstva vnitra uvedené v ustanovení § 69 odst. 1 č. 1 zák. č. 41/1964 Sb. lze zahrnovat pod pojem bytů trvale určených pro ubytování pracovníků organizace.

Ve shora označeném vyjádření ONV v P. 4 je výslovně zdůvodněno, že jde o byt ministerstva vnitra podle § 69 odst. 1 č. 2 zák. č. 41/1964 Sb. Tyto byty ministerstva vnitra nejsou trvale určeny pro ubytování příslušníků ozbrojených sil ministerstva vnitra v činné službě. Sám zákon počítá totiž s možností změny jejich povahy, jak vyplývá z ustanovení § 69 odst. 2 zák. č. 41/1964; podle tohoto ustanovení byty ministerstva vnitra ve smyslu § 69 odst. 1 č. 2 zák. č. 41/1964 Sb. pozbývají své povahy, jestliže uživatel bytu přestane být příslušníkem ozbrojených sborů ministerstva vnitra v činné službě, nebo jestliže bude byt přidělen jiné osobě než příslušníku ozbrojených sborů ministerstva vnitra v činné službě. Nelze tudíž hovořit o trvalém určení těchto bytů pro příslušníky ozbrojených sborů ministerstva vnitra, když mj. ztrácejí charakter bytů ministerstva vnitra ze zákona právě tím, že uživatel bytu přestane pracovat v ozbrojeném sboru ministerstva vnitra.

Pro tento závěr svědčí také, že právě u bytů, které jsou trvale určeny pro ubytování pracovníků organizace, je charakteristické, že soud může k návrhu organizace podanému proti pracovníku, který přestal pro organizaci pracovat, právo tohoto bývalého pracovníka užívat byt zrušit, potřebuje-li organizace byt naléhavě pro jiného svého pracovníka (§ 184 písm. a/ o. z.); charakter bytu jako bytu trvale určeného pro ubytování pracovníků této organizace je i nadále zachován. V případě bytu ministerstva vnitra ve smyslu § 69 odst. 1 č. 2 zák. č. 41/1964 Sb. by nemohl být s úspěchem takový návrh příslušného orgánu ministerstva vnitra podán, neboť právě tím okamžikem, kdy došlo k naplnění jednoho ze zákonných předpokladů pro zrušení práva užívat byt podle § 184 písm. a/ o. z., tj. okamžikem, kdy přestal pracovník v ozbrojeném sboru ministerstva vnitra pracovat, ztrácí byt ze zákona povahu bytu ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra by nemohlo disponovat s tímto bytem ve prospěch jiného svého pracovníka ani tehdy, kdyby dosavadní uživatel uvolnil byt v souvislosti se změnou svého zaměstnání; za takového stavu by již byl k dispozici s bytem oprávněn jen příslušný národní výbor.

Závěr, že byty ministerstva vnitra uvedené v ustanovení § 69 odst. 1 č. 2 zák. č. 41/1964 Sb. nemají charakter bytů trvale určených pro ubytování příslušníků ozbrojených sborů ministerstva vnitra v činné službě, plyne ostatně i z výkladu, který pojmu bytu trvale určeného k ubytování pracovníků organizace dává ustanovení § 7 vyhl. č. 45/1964 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení občanského zákoníku. Podle tohoto ustanovení jsou byty trvale určenými pro ubytování pracovníků organizace byty podnikové, byty vystavěné v podnikové bytové výstavbě z vlastních volných prostředků podniků a byty služební; pod žádný z těchto pojmů nelze byt, o který jde, podřadit (srov. zejména ustanovení § 66 a 67 zák. č. 41/1964 Sb.).

Jestliže tedy nejde o byt trvale určený pro ubytování pracovníků organizace (v daném případě příslušníků ozbrojených sborů ministerstva vnitra v činné službě), nedopadá na něj ani ustanovení § 182 o. z.; naopak vztahují se na něj i ustanovení § 175 a násl. o. z., popř. § 501 o. z., o společném užívání bytu manželky.

Jestliže obvodní soud dospěl vzhledem ke svému nesprávnému právnímu názoru ohledně povahy bytu k jinému závěru, že totiž k tomuto bytu nevzniklo právo společného užívání bytu účastníky (manžely) v době trvání jejich manželství, porušil zákon v ustanoveních § 182, 175 a násl. o. z. v souvislosti s ustanovením § 501 o. z., § 7 vyhl. č. 45/1964 Sb. a § 69 odst. 1 č. 2 zák. č. 41/1964 Sb.